

Kraków, 30. V. 2023

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Magdalena Młodawska, Władysław Łuszczkiewicz i jego działalność naukowo-dydaktyczna w kontekście studiów nad sztuką średniowieczną w XIX wieku.

Promotor: dr hab., prof. UJ Teresa Rodzińska-Choraży

W pracy ukazana została biografia Łuszczkiewicza, jej fragmenty znaczące dla podjętego tematu; konteksty jego pracy – tak związane z krakowskim środowiskiem, w którym funkcjonował, jak i szersze, odnoszące się do procesu kształtowania się w XIX wieku w Europie zainteresowań przeszłością; w końcu, przede wszystkim, szeroko pojęty warsztat badawczy krakowskiego autora, również fragmenty jego warsztatu pisarskiego. Rozprawa ma charakter monograficzny. To jednak nie tyle monografia Łuszczkiewicza, ile jego działalności badawczej w dziedzinie archeologii i powiązanej z nią architektury. Pisząc o jego opracowaniach zabytków średniowiecznych, chciałam też zwrócić uwagę na początki takiej działalności w Polsce, zwłaszcza w środowisku krakowskim.

Tym, co wydaje się szczególnie zajmujące w związku z sylwetką Łuszczkiewicza badacza, znamieną w związku z tym dla wieku XIX, jest jej wieloaspektowość – funkcjonowanie na przecięciu różnych dyscyplin i praktyk. Krakowski badacz jest archeologiem, historykiem sztuki, znawcą architektury, uczonek i malarzem rysownikiem, zajmuje się pracami konserwatorskimi, edukacją oraz popularyzatorstwem. Wspomniane dyscypliny kształtują w drugiej połowie XIX wieku swoje oblicze i swoją odrębność, również swój wymiar instytucjonalny.

Szczególnie ważna dla Łuszczkiewicza okazała się kategoria konstrukcji architektonicznej (miała też wskazywać na stopień rozwoju cywilizacyjnego) i stylu (z nim powiązane było datowanie budowli); śledził on ich przemiany, poszukując datowania zabytku; porównywał też różne zabytki; brał pod uwagę wpływ klimatu oraz użytych materiałów mających determinować charakter konstrukcji. Podkreślał konieczność bezpośredniego oglądu zabytku.

Dawał jego opis i wizualizację. W centrum praktyki Łuszczkiewicza znajdowała się rekonstrukcyjna intencja dotarcia do pierwotnego zamysłu budowniczych, rozwarstwienia poszczególnych etapów budowy i odkrycia jej „typu pierwotnego”. Badacz wpisywał zabytek w konteksty historyczny i cywilizacyjny, rozważał związaną z nim symbolikę.

Łuszczkiewicz

Summary

Magdalena Młodawska, Władysław Łuszczkiewicz and his Scientific and Didactic Activity in the Context of Studies on Medieval Art in the 19th Century

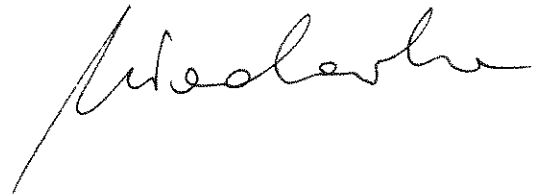
Dr hab., prof. UJ Teresa Rodzińska-Chorąży

The work presents Łuszczkiewicz's biography, its fragments significant for the topic; the contexts of his work - both related to the Krakow environment in which he functioned and broader, referring to the process of shaping interest in the past in Europe in the 19th century; finally, first of all, the broadly understood research technique of the Cracovian author, as well as fragments of his writing skills. The dissertation has a monographic character. However, this is not so much a monograph of Łuszczkiewicz as his research activity in the field of archeology and related architecture. Writing about his studies of medieval monuments, I also wanted to draw attention to the beginnings of such activity in Poland, especially in the Krakow community.

What seems particularly interesting in connection with Łuszczkiewicz's profile as a researcher, therefore characteristic of the 19th century, is its multifaceted nature, functioning at the intersection of various disciplines and practices. The Krakow researcher is an archaeologist, art historian, expert in architecture, a scholar and a painter and draftsman; he deals with conservation work, education and popularization. These disciplines, as I wrote, in the second half of the 19th century, shaped their face and their separateness, as well as their institutional dimension.

Particularly important for Łuszczkiewicz was the category of architectural structure (it was also supposed to indicate the degree of civilization development) and style (the dating of the building was related to it); he followed their transformations, looking for the dating of the monument; he also compared various monuments; took into account the influence of climate and the materials used to determine the nature of the structure. He emphasized the need to see the monument directly. He gave its description and visualization. At the center of Łuszczkiewicz's

practice was the reconstructive intention of reaching the original intention of the builders, stratifying the individual stages of construction and discovering its "primary type". The researcher placed the monument in historical and civilizational contexts, considered the symbolism associated with it.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Medevta". The signature is written in a cursive style with a long, sweeping underline that extends to the left.